

К. В. Погосян

студ. IV курсу

напряму підготовки «Менеджмент»

Науковий керівник: к.е.н., доц. В. І. Борщ

СИТУАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ В ДОСЛІДЖЕННІ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ

Ситуаційний аналіз дає глибоке розуміння управлінської ситуації та основних тенденцій її розвитку. Виділяючи та оцінюючи ситуаційні змінні, можна точніше визначати очікувану динаміку розвитку управлінської ситуації маючи на меті прийняття таких рішень, що враховують тенденції її розвитку.

Поняття ситуаційного аналізу визначається різними авторами по-різному. Так, наприклад, на думку Н. М. Гаркуши, О. В. Цуканової, О. О. Горошанської, ситуаційний аналіз – це «комплексні технології підготовки, прийняття і

реалізації управлінського рішення, в основі яких лежить аналіз окремо взятої управлінської ситуації» [1, с. 101]. На нашу думку, ситуаційний аналіз – це своєрідний інструмент, який показує становище, в якому перебуває організація на момент проведення аналізу. Тобто він направлений на вирішення поточних проблем компанії та орієнтований на забезпечення досягнення короткострокових цілей підприємства.

Предмет ситуаційного аналізу залежить від проблеми, яку ставить перед собою підприємство, здійснюючи такий аналіз. Тобто, предмет аналізу може включати в себе не лише аналіз безпосереднього оточення підприємства, а й аналіз внутрішніх чинників та факторів впливу на підприємство. Для цілісної проєкції становища підприємства потрібен аналіз як зовнішнього оточення, так і внутрішніх факторів, які безпосередньо формують діяльність організації. В залежності від специфіки самої організації предмет ситуаційного аналізу може змінюватись.

Для одержання необхідної для аналізу інформації потрібно правильно продумати концепцію збору даних. Така інформація має бути достовірною та відображати реальний стан підприємства на певному етапі. Недостовірна або спотворена інформація може спричинити неправильне уявлення про стан підприємства, що може призвести до ухвалення неправильного управлінського рішення.

Після збору необхідної інформації проводиться оцінка отриманої інформації та приймаються рішення щодо вирішення проблем, які були визначені в ході проведення аналізу.

Ситуаційний аналіз, як правило, ефективний при його проведенні на базі спеціально розроблених технологій і методів. Такий аналіз дозволяє, виходячи з більш глибокого розуміння ситуації і динаміки її розвитку, виробляти і приймати більш обґрунтовані управлінські рішення, а також передбачити можливе виникнення кризових ситуацій і вживати своєчасних заходів щодо їх запобігання [2, с. 258].

До найбільш поширених методів проведення ситуаційного аналізу належать PEST та SWOT аналізи. Модель PEST-аналізу (чи STEP аналізу) представляє собою інструмент розуміння ринку, позиції компанії, потенціалу та перспективних напрямків бізнесу. Такий аналіз передбачає розгляд чотирьох факторів – політичного, економічного, соціального та технологічного – та дає змогу виявити ступінь впливу факторів зовнішнього середовища на діяльність компанії. Модель ситуаційного SWOT-аналізу дозволяє оперативно діагностувати перспективи організації по стану внутрішнього середовища (сильні сторони – Strength, слабкі сторони – Weaknesses) та зовнішнього середовища (можливості – Opportunities, загрози – Threats).

Використовуючи SWOT-аналіз як інструмент ситуаційного аналізу можна визначити особливості функціонування внутрішнього середовища

організації та визначити вплив зовнішнього оточення на діяльність компанії на момент проведення аналізу. Такий аналіз є більш цілісним бо враховує на відміну від PEST-аналізу не лише вплив зовнішніх чинників, а й розглядає внутрішні особливості діяльності фірми. Це дає змогу представити більш повне відображення стану підприємства на момент проведення аналізу та дасть змогу прийняти найбільш правильне управлінське рішення, базуючись на результатах аналізу.

Проведення ситуаційного аналізу на підприємстві може мати свої труднощі. До проблем проведення ситуаційного аналізу можна віднести недостовірну або викривлену інформацію, чи застарілу для прийняття управлінського рішення, тому важливо враховувати лише актуальні дані для аналізу.

Швидкість змін зовнішнього середовища також впливає на результат ситуаційного аналізу. Оскільки ситуаційний аналіз направлений на вирішення короткострокових завдань, то швидка зміна навколишнього середовища може призвести до скорочення або обмеження часу на прийняття того чи іншого управлінського рішення [3, с. 240].

Ситуаційний аналіз може здійснюватись за допомогою різноманітних методів. Вибір методу здійснення ситуаційного аналізу залежить від мети проведення самого аналізу та обирається кожним підприємством індивідуально, при цьому не виключена можливість комбінування різноманітних методів та створення власного підходу до здійснення ситуаційного аналізу.

Отже, ситуаційний аналіз представляє собою комплексну технологію підготовки, прийняття та реалізації управлінського рішення, в основі якого лежить аналіз окремо взятої управлінської ситуації. Він базується на конкретній ситуації, проблемі, яка виникла внаслідок господарської діяльності підприємства і потребує прийняття управлінського рішення з метою підвищення ступеня обґрунтованості рішення, що ухвалюється.

Список використаної літератури

1. Гаркуш Н. М., Цуканова О. В., Горошанська О. О. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : Навч. посіб. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2014. 591 с.
2. Литвак Б. Г. Стратегический менеджмент : учебник для бакалавров. Москва : Юрайт, 2013. 407 с.
3. Фомичов А. Н. Стратегический менеджмент : учебник для вузов. Москва : «Дашков К», 2013. 468 с.